

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส

มะไซดี อับดุลกอเดร์*, นิตยา เรืองแป้น**

* นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1). เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส (2). เพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำแนกตามตัวแปร เพศ ขนาดของสถานศึกษา ประสบการณ์การทำงาน (3). เพื่อประมวลข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส ประชากร คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติที่ใช้ได้แก่ค่าเฉลี่ยค่าร้อยละส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบว่า มีความแตกต่างกันจึงทดสอบโดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาสพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาสจำแนกตามตัวแปรเพศ ขนาดสถานศึกษาพบว่าภาพรวมไม่แตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนในทุกช่วงชั้นและควรกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเช่นครูนักเรียนและผู้ปกครอง รับทราบแนวปฏิบัติหรือเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนและควรจัดทำโปสเตอร์หรือป้ายประกาศที่แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญแก่งานด้านวิชาการของโรงเรียน ความสำเร็จทางวิชาการขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประกอบการตัดสินใจในการนำหลักสูตรไปใช้และควรกำกับดูแลการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

นักเรียนให้ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพบครูเป็นรายบุคคล เพื่อปรึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าด้านการเรียนของนักเรียนและควรใช้ผลการทดสอบเพื่อประเมินความก้าวหน้าตามเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำทางวิชาการ

Instructional Leadership of School Administrators under the Secondary Educational Service Area Office Narathiwat

Masaidee Abdulkoday*, Nittaya Ruangpan**

* Student of Majester, program in Education Administration, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

** Asst. prof. Dr. program in Education Administration, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

Abstract

The purposes of this research were 1) Study the level of Instructional leadership of educational institute administrators under the Narathiwat Secondary Education Service Area . 2) Compare the level of Instructional Leadership of school administrators under the Narathiwat Secondary Education Service Area classified by variable gender school size and work experience. 3)Collect information about problems and suggestions about Instructional Leadership of educational institution administrators under the Narathiwat Secondary Education Service Area. The samples were consisted of 210 who are a teacher under the Narathiwat Secondary Education Service Area. The data collection instruments consisted of the questionnaire analyzed the data by using a packaged program and a mean ($\bar{x}$), percentage, standard deviation, (S.D.) t-test and F-test .

The conclusion of the study was as follows;

1 . The level of Instructional leadership of educational institute administrators under the Narathiwat Secondary Education Service Area were found a high level.

2.The results of the comparison of academic leadership of school administrators under the Narathiwat Secondary Education Service Area classified by gender variable,the size of the educational institutions found that the overall picture was not different and teachers with different working experiences. There are opinions on academic leadership of educational institution administrators the overall picture is no different. However, when considering each aspect, it was found that the opinions on academic leadership of educational institution administrators were significantly different at the .05 level.

3. The suggestions of instructional leadership of School Administrators under the Narathiwat Secondary Education Service Area. The director should communicate to all personnel involved in the school, such as teachers, students and parents, of the guidelines

or goals of the academic aspect of the school and should provide posters or placards demonstrating the importance to the academic work of the school. Academic success depends on the student's academic achievement. The director use information about student achievement in making decisions about curriculum implementation and should supervise the creation of a test to measure student achievement in accordance with expected learning outcomes and learning content. The director should meet with teachers individually to discuss student academic progress and test results should be used to assess the school's progress toward academic goals.

Key words : leadership; Instructional leadership

บทนำ

เป้าหมายการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 มุ่งเตรียมความพร้อม และวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทยพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัยใฝ่รู้มีความรู้ มีทักษะความคิดสร้างสรรค์มีทัศนคติที่รับผิดชอบต่อสังคมมีคุณธรรมและจริยธรรมสอดคล้องกับหลักการแผนพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 : 1-2) การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทั้งในระยะกลาง และระยะยาว โดยเฉพาะการพัฒนาคน ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษ ที่ 21 ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุดคือทักษะการเรียนรู้ การจะพัฒนาคนให้มีทักษะการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตัวเองได้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ 2542 กำหนดให้การจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนโดยแบ่งเป็นระดับประเทศระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษานำไปสู่การขับเคลื่อนการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทักษะและคุณภาพของคน จากการดำเนินการในระดับสถานศึกษามีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนโดยตรงและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559: 4-5)

การจัดการศึกษาภายในประเทศทุกระดับ มาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษามักถูกพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานหลักของสถานศึกษา ที่ต้องมีการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดโปรแกรมการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 11) การที่งานวิชาการจึงเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา โรงเรียนจะมีคุณภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นสำคัญส่วนงานอื่นๆ เป็นงานส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพจึงจำเป็นต้องศึกษาและพัฒนางานวิชาการให้มีผลสัมฤทธิ์สูง ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นพฤติกรรม ลักษณะการปฏิบัติงาน และการบริหารจัดการในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนโดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมาย พันธกิจ การบริหารหลักสูตร และการสอนการพัฒนาครู การส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมการเรียนรู้การนิเทศการศึกษา ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นภาวะผู้นำที่พัฒนามาจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งที่จะทำให้เกิดความร่วมมือของครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน รูปแบบภาวะผู้นำส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษาที่เอาใจใส่กับการเรียนการสอนของ

โรงเรียนเป็นหลัก หากจะพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความเป็นต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (กัญญ์วรา เครื่องพาที, 2556 : 3) สอดคล้อง กับฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี ที่ได้เสนอองค์ประกอบความเป็นผู้นำทางวิชาการไว้ 11 ด้าน ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายโรงเรียน การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน การนิเทศและประเมินผลด้านการสอน การประสานงาน การนำหลักหลักสูตรไปใช้ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การควบคุมการใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอน การเอาใจใส่ต่อความคิดเห็นของครูและนักเรียน การจัดให้มีสิ่งจูงใจสำหรับครู การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู การพัฒนาสร้างมาตรฐาน ด้านวิชาการของโรงเรียน และการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ของนักเรียน (Hallinger and Murphy, 1985 : 221 – 224)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งเป็นดัชนีตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาพบว่า การทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ในปีการศึกษา 2560 และปีการศึกษา 2561 โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์การประเมิน จำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาค่อนข้างสูงซึ่งปัญหาที่สำคัญที่สุด ที่ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตกต่า นั้นก็คือการวางแผนการบริหารงาน และการดำเนินการของงานวิชาการและที่สำคัญผู้บริหารโรงเรียน จำเป็นต้องมีคุณสมบัติเฉพาะด้านวิชาการมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพราะงานวิชาการนั้นเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรมที่อยู่ในแผนพัฒนา การจัดการศึกษาในแต่ละโรงเรียน จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ดีขึ้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามคุณลักษณะของการมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นคุณลักษณะ ที่สำคัญในการประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบตามมาตรฐานที่กำหนดและส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาต่อไปบทบาทหน้าที่สำคัญของผู้บริหารในการเป็นผู้นำทางวิชาการในการจัดการสถานศึกษาและการพัฒนาการศึกษาในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะตระหนักว่าการศึกษากำลังมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเตรียมทรัพยากรมนุษย์ ให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุขให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างสรรค์จริยธรรมสังคม ให้น่าอยู่พร้อมกับการก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รู้จักปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงนั้น โดยไม่หลงใหลกับวัตถุนิยม จนเกิดปัญหาสังคมหลากหลายตามมาเช่น หลงใหลในอบายมุขสิ่งเสพติด ดังนั้นการจัดการศึกษาหรือการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม ตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศโดยมุ่งความเป็นเลิศด้านคุณภาพการศึกษาควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยคุณลักษณะของผู้นำสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพเพราะผู้บริหารคือผู้นำผู้เปรียบเสมือนตัวจักรสำคัญเป็นเข็มทิศเป็นผู้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนามุ่งผลผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ ให้สามารถก้าวสู่โลกแห่งการแข่งขัน พร้อมกับ การมีคุณธรรมและอยู่ในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างสงบสุข (จงจิตร ลาน้ำเที่ยง, 2556:4) ส่วนหนึ่งเกิดมาจากการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ขาดการวางแผนที่ดี มอบหมายงานไม่ชัดเจน ขาดการนิเทศ ติดตามผล และการประเมินผล แสดงว่าผู้บริหาร

ยังไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการบริหารงานด้านวิชาการ ผู้บริหาร ยังขาดภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น(แผนปฏิบัติการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15,2563:17-19)

จากสภาพปัญหาและผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญยิ่งในการใช้พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการหรือภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเอง ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาและเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ได้นำไปประกอบการตัดสินใจในการพัฒนา ได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพที่แท้จริงเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้บริหารที่มีความสอดคล้องกับความคาดหวังของสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำแนกตามตัวแปร เพศ ขนาดของสถานศึกษาประเภทการดำเนินงาน
3. เพื่อประมวลข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีอิทธิพลเหนือการทำงานของกลุ่มสามารถชักจูงชี้แนะให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติตามความต้องการของตนหรือองค์กรเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน
2. ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้นำแสดงบทบาทต่อผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมซึ่งเป็นผลมาจากค่านิยมและความเชื่อของผู้นำ
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส หรือพฤติกรรมในการใช้อิทธิพลกระบวนการให้ผู้ร่วมงานร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนให้สำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 11 ด้านดังนี้

3.1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดขอบเขตของงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในราชวาส มี 2 ด้าน

3.1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายงานด้านวิชาการของโรงเรียนโดยเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการรับรู้ข่าวสารด้านวิชาการของโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทัศนคติ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ

3.2 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การนิเทศการติดตามและการประเมินผลการศึกษา สนับสนุนการสอนของครูผู้สอน สนับสนุนการเรียนของนักเรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้

3.2.1 ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน หมายถึง กระบวนการติดตามและส่งเสริมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนพร้อมทั้ง มีการประเมินผลการสอน

3.2.2 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร หมายถึง การประสานงานการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและครูผู้สอน เพื่อนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3.2.3 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน หมายถึง การติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ได้เป็นข้อมูลเพื่อเป็นตัวกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

3.3 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน หมายถึง การจัดบรรยากาศในโรงเรียนหรือสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนและนักเรียน

3.3.1 ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน หมายถึง การใช้เวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ครูผู้สอนควบคุมเวลาและใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

3.3.2 ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการดูแลเอาใจใส่ครูผู้สอนและให้ความสนใจต่อนักเรียนซึ่งจะได้รับทราบข้อมูลในด้านความต้องการของครูและนักเรียนเพื่อกำหนดเป้าหมายต่างๆของโรงเรียนตามลำดับต่อไป

3.3.3 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู หมายถึง การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูเพื่อเป็นแรงผลักดันให้ครูทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3.3.4 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ทักษะความถนัดและความสามารถที่ครูผู้สอนให้ปฏิบัติงานดียิ่งขึ้น

3.3.5 ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ หมายถึง การวางเป้าหมายหรือกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละระดับชั้นหรือชั้นเรียนให้มีความชัดเจนโดยมีการกำหนดคณะกรรมการการทำงานด้านวิชาการเพื่อปรับปรุง การพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.3.6 ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการจัดกระบวนการให้มีการเสริมแรงมีการให้รางวัลอย่างเด่นชัดกับนักเรียนที่มีผลการเรียนดีนักเรียนที่มีความประพฤติดี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 17 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำนวน 1,156 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G* Power Analysis เลือก Test family เป็น t-test และเลือก Statistical test เป็น Means: Difference between two independent means. (two groups) กำหนดขนาดอิทธิพล (Effect size) ขนาดกลางเท่ากับ 0.5 ซึ่งเป็นระดับปานกลาง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ(Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท โดยเป็นคำถามที่ครอบคลุมภาวะผู้นำทางวิชาการ 3 องค์ประกอบ 11 ด้าน จำนวน 45 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open - ended Questionnaire) เป็นปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. คัดคว้าอิสระขอหนังสือแนะนำตัวผู้ค้นคว้าอิสระเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการค้นคว้าอิสระจากสำนักงานบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาสเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการค้นคว้าอิสระ
2. ผู้ค้นคว้าอิสระจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 210 ฉบับให้แก่ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 210 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100
3. ผู้ค้นคว้าอิสระนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์พบว่าสมบูรณ์ทั้ง 210 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 และนำไปตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้วการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระนำแบบสอบถามตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 ที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลผลและหาค่าสถิติดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาให้คะแนนตามแนวทางการประเมินความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบลิเคิร์ต(Likert's Scale)
2. การแปลความหมายของคะแนนกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยคล่องคะแนนเป็นตัวชี้วัดโดยอาศัยแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว(2558:22-25) แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่หนด
3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อทราบการกระจายของข้อมูลภาพรวมและรายด้าน
4. ทดสอบสมมติฐานด้วยค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรเพศ
5. ทดสอบสมมติฐานด้วยค่า เอฟ(F-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์การทำงาน
6. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในแต่ละด้านโดยประมวลความคิดเห็นแล้วนำมาเขียนในรูปความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. จากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 210 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 143 คน (ร้อยละ 68.1) เพศชาย จำนวน 67 คน (ร้อยละ 31.9) ส่วนใหญ่ทำงานสถานศึกษาขนาดกลาง (ร้อยละ 50.5) รองลงมาเป็นขนาดเล็ก (ร้อยละ 25.7) ขนาดใหญ่ (ร้อยละ 23.8) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี (ร้อยละ 42.4) รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 10 ปี (ร้อยละ 33.8) และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี (ร้อยละ 23.8)

2. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ด้านที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูงสุด คือ ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด รองลงมา คือ ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอนและด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำแนกตามตัวแปรเพศ ขนาดสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส ปัญหา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจน มีผลทำให้การปรับปรุงการปฏิบัติการของโรงเรียนในทุกช่วงชั้น และผู้บริหารขาดการนำข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนในทุกช่วงชั้น และควรกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม

อภิปรายผลการวิจัย

จากการผลการวิจัยที่ได้ นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของบาลีส กาศา (2560:102) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 ภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของปฐม ปรีพูนณังกูร (2553:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรกฤษ วงษ์ชาติ (2551:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุรธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งสองกลุ่ม และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร ทองคลี (2554:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต

31 พบว่าภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวรรณ นัดดาเทพ(2557:103) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำแนกตามตัวแปรเพศ ขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นตัวแปรประสบการณ์การทำงาน รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของภูวนาถ แก้วสุวรรณ(2557:72) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนละงูพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนละงูพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 จำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐฐนิชา พรรณขาม(2554:79) ศึกษาภาวะผู้นำในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 พบว่าผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภา แดงขาว(2556:91-92) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาคำพื้นฐานตามทัศนะของครูเครือข่ายเขาชนาน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองปีจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของครูเครือข่ายเขาชนาน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองปีในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการค้นคว้าอิสระภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาสมีข้อเสนอแนะดังนี้

1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้มีดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนในทุกช่วงชั้นและควรกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม

1.2 ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเช่นครูนักเรียนและผู้ปกครองรับทราบแนวปฏิบัติหรือเป้าหมายด้านวิชาการของ

โรงเรียนและควรจัดทำโปสเตอร์หรือป้ายประกาศที่แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญแก่งานด้านวิชาการของโรงเรียน

1.3 ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรบันทึกการนิเทศเพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนของครูว่าสอดคล้องกับเป้าหมายด้านงานวิชาการของโรงเรียนและควรชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการสอนของครูเมื่อมีการประชุมหลังสังเกตการสอน

1.4 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประกอบการตัดสินใจในการนำหลักสูตรไปใช้และควรกำกับดูแลการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้

1.5 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรพบครูเป็นรายบุคคลเพื่อปรึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าด้านการเรียนของนักเรียนและควรใช้ผลการทดสอบเพื่อประเมินความก้าวหน้าตามเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน

1.6 ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เครื่องเสียงหรือการจัดกิจกรรมต่างๆที่อาจเป็นการรบกวนหรือขัดจังหวะในขณะที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและครูควรควบคุมดูแลเกี่ยวกับการสอนแทนเมื่อครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาไม่มาทำการสอน

1.7 ด้านดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสอนซ่อมเสริมหรือจัดกิจกรรมในลักษณะต่างๆที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนและครูวันเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อที่จะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นปัญหาต่างๆ

1.8 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรตอบแทนครูที่มีความสามารถพิเศษด้วยการให้ความก้าวหน้าในวิชาชีพและควรส่งเสริมให้ครูแต่ละคนได้ใช้ความสามารถและทักษะของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ

1.9 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่างๆที่ได้จากการฝึกอบรมใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อและควรแจ้งข่าวสารหรือเผยแพร่บทความที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้ครูได้ทราบอยู่เสมอ

1.10 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละระดับชั้นและควรประกาศเกณฑ์ต่างๆทางด้านวิชาการให้นักเรียนครูผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ

1.11 ด้านการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีผลงานทางด้านวิชาการดีเด่นโดยการประกาศเกียรติคุณหรือลงข่าวในวารสารของโรงเรียนและควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบถึงพัฒนาการด้านการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไปมีดังต่อไปนี้

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง และด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เรืองแป้น คณะกรรมการที่ปรึกษา ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง โดยได้เอาใจใส่ตรวจทานและแก้ไขค้นคว้าอิสระเพื่อให้สมบูรณ์ที่สุด และให้กำลังใจแก่ผู้ค้นคว้าอิสระมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบค้นคว้าอิสระที่ให้ความกระจ่าง แนะนำช่วยเหลือ ตรวจสอบ และเสนอแนะข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้

ขอขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญ ในการพิจารณาตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ และสถานศึกษาที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาสที่ให้ข้อมูลและให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลโดยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ครอบครัว เพื่อน ที่คอยสนับสนุน และเป็นกำลังใจช่วยในการเก็บข้อมูล จัดพิมพ์เล่มจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากการค้นคว้าอิสระนี้ ผู้ศึกษาขอมอบกตัญญูแต่บิดามารดาที่คอยเป็นกำลังใจตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษ วงษ์ชาติ. (2551). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- จิรภา แดงขาว. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครูเครือข่ายเขาชนาน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ณัฐธินิชา พรหมขาม. (2554). ภาวะผู้นำในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บาลีส กษา (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ปฐม ปรีปนังกุล. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดเขต 2. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ภูวนาด แก้วสุวรรณ (2557). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู โรงเรียนละงูพิทยาคมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ลัดดาวรรณ นัตตาเทพ. (2557). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัด เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิเชียร ทองคลี. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

